

บทที่ 1

บทนำ

นับแต่มีมนุษย์เกิดขึ้นมาบนโลก ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมา มนุษย์เกิดมาพร้อมข้อจำกัดทางกายภาพซึ่งด้อยกว่าสัตว์ประเภทนกล่าเหยื่อชนิดที่บางชนิดมีฟัน มีเขี้ยว มีเล็บ หรือแม้แต่มีพลังกำลังเป็นอาวุธ ซ้ำยังมีร่างกายที่แข็งแรง ผิวหนัง หรือเส้นขนที่หนา ทำหน้าที่เป็นเกราะคุ้มครองร่างกาย ในขณะที่มนุษย์นอกจากจะไม่มีเขี้ยว เล็บ แล้ว ผิวหนังยังบอบบาง แม้มนุษย์บางเผ่าอาจมีขนปกคลุมอยู่บ้างก็เป็นเพียงเนื้อป้องกันความร้อน ความเย็นของอากาศ ไม่สามารถจะใช้ปกป้องตนเองให้พ้นจากการทำร้าย ไล่ล่า จากสัตว์ชนิดอื่นได้มากนัก แต่ธรรมชาติก็ทดแทนให้มนุษย์ด้วยก้อนสมองที่มีสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดทดแทนให้ และเมื่อมนุษย์ค้นพบและต้องการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาข้อจำกัดของตนเองเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ในสถานะต่างๆ และแต่ละสถานการณ์ที่จะต้องเผชิญในแต่ละวัน มนุษย์จึงคิดค้นเครื่องมือที่ช่วยเสริมศักยภาพทางกายภาพให้มีความแข็งแรง พอดีที่จะป้องกันตนเอง อีกทั้งยังใช้เป็นอุปกรณ์ในการยังชีพ ซึ่งอุปกรณ์ชนิดต่างๆ ที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาจะมีลักษณะที่มีความคม มีความแหลม และมีด้ามจับที่ถนัดมือ “มีด” จึงถือกำเนิดขึ้นนับแต่นั้นเป็นต้นมา

มีดจึงนับเป็นเครื่องมือชนิดแรกๆ ที่มนุษย์ยุคแรกประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา ซึ่งในระยะแรกก็ทำขึ้นจากวัสดุที่หาง่ายๆ หรือเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ท่อนกระดูกที่แตกกะเทาะ หรือท่อนไม้ที่นำมาเสียมปลายให้แหลมซึ่งใช้การได้ไม่ถนัดนัก จนในสมัยยุคหินมนุษย์ รู้จักการนำเอาหินภูเขาไฟ ซึ่งเรียกกันในภายหลังว่า ฟลินต์สโตนหรือหินออบซิเดียน (Flint Stone, Obsidian) นำมากะเทาะให้เกิดแง่มุม ซึ่งมีความแหลมคม พอดีที่จะใช้ในการตัดเฉือน เชือดหั่น ฟันแทง ได้ดีขึ้น มนุษย์ก็ใช้มีดหินประเภทนี้มาอยู่ระยะหนึ่ง จนเมื่อมนุษย์ค้นพบโลหะและสามารถถลุงนำมาใช้ได้ มนุษย์จึงหันมาใช้โลหะในการทำมีดแทนที่วัสดุเดิม โดยเริ่มจากการใช้ทองแดง (Copper) จากนั้นเมื่อสามารถผสมโลหะได้ทำให้โลหะมีคุณภาพดีขึ้นก็เริ่มใช้โลหะผสมที่เรียกว่าสำริด (Bronze) และในที่สุดเมื่อมนุษย์ค้นพบเหล็ก (Iron / Carbon Steel) (Tobias Capwell, 2012, pp.6) เหล็กจึงถูกนำมาใช้ในการทำมีด และเมื่อมีดมีคุณภาพดีขึ้นตามพัฒนาการของวัตถุดิบ กรรมวิธีการผลิต วัตถุประสงค์ของมีดก็เริ่มมีหลากหลายขึ้น จากมีดที่ใช้ในการยังชีพ ทำอาหาร ทำการเกษตรก็พัฒนาไปสู่อาวุธที่ใช้ในการป้องกันตัว ป้องกันอาณาเขต รวมตลอดไปจนถึงใช้ในกองทัพเพื่อเสริมแสนยานุภาพของประเทศในที่สุด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่มนุษย์เกิดจนกระทั่งตาย “มีด” เป็นอุปกรณ์ที่มนุษย์นำมาใช้อยู่ในชีวิตประจำวันแทบจะตลอดเวลา ตั้งแต่ตัดสายสะดือทารกแรกเกิด ใช้ในการทำอาหาร ทำเกษตรกรรม ใช้เป็นอาวุธ แม้กระทั่งใช้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ เช่น มีดหมอ มีดเทพศาสตราที่ใช้ในการสะกดวิญญาณผู้ตาย ตามความเชื่อของหลายๆกลุ่มคน สิ่งเหล่านี้ทำให้มีดได้รับการพัฒนา

มาโดยตลอด ทั้งทางด้านวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การตรวจสอบ และควบคุมคุณภาพ ชีตความสามารถของมิดตามประเภท มีที่สร้างขึ้นหลากหลายประเภทมากขึ้น มิดจึงมีความเป็นเอนกประสงค์มากขึ้น และที่สำคัญคือ เกิดธุรกิจเกี่ยวกับมิด ไม่ว่าจะเป็นการผลิตและจัดจำหน่ายมิดที่มีหลากหลายวัตถุประสงค์มากขึ้น จนพัฒนาจนมาเป็นธุรกิจมิดข้ามชาติ และเมื่อเป็นธุรกิจจึงเกิดการแข่งขันกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ลำพังการแข่งขันภายในประเทศยังไม่ดูเดือดนัก แต่เมื่อมีการพัฒนาการแข่งขันด้วยการคงคุณภาพที่น่าเชื่อถือเอาไว้ แต่ลดต้นทุนการผลิตเพื่อสู้กันในเรื่องของกลยุทธ์ คุณภาพเท่าเดิม แต่ราคาถูกลงยิ่งทำให้ธุรกิจมิด ทวีความละเอียดอ่อนเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่จะต้องศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการแข่งขัน ผู้ใดสามารถทำให้ตนเองและสินค้าที่น่าเชื่อถือมากกว่าผู้อื่นได้เปลี่ยนผู้ใดคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ก่อนผู้อื่นผู้อื่นได้เปรียบ (First mover Advantage)

แม้การแข่งขันในธุรกิจมิดจะมีตัวแปรเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังสามารถรับประกันได้ว่าตราบใดที่มีมนุษย์ตราบนั้นมิดก็ยังคงเป็นสินค้าที่สามารถจำหน่ายได้ตลอดไป เนื่องจากความเอนกประสงค์ที่มีในมิด ไม่ว่าจะเป็นใช้ทำอาหาร ฟันไม้ พรวนดิน เพาะปลูกการเกษตรใช้เป็นอาวุธ ตลอดจนเป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบ เช่น มิดตัดหวายลูกนิมิต มิดหมอสระกวดวิญญาน มิดเทพศาสตราภคทรัพย์ จึงทำให้ธุรกิจนี้มีทางไปได้ไม่หยุดยั้ง ทั้งในเชิงการใช้งาน การเก็บสะสมและงานศิลปะนั่นเอง

ดังได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่ามิดซึ่งอาจแบ่งได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรรม คือ อุปกรณ์มิดที่ใช้ในการเกษตรชนิดต่างๆ กลุ่มคหกรรม คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำอาหาร กลุ่มอาวุธ คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการต่อสู้ป้องกันตัวและกลุ่มอื่นๆ เช่น มิดหมอสระกวดวิญญาน มิดตัดหวายลูกนิมิต มิดที่สร้างขึ้นเนื่องในวาระสำคัญของมิดแต่ละประเทศ ฯลฯ ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่า การผลิตมิดสามารถยึดเป็นอาชีพได้อย่างดี ส่วนจะผลิตมิดประเภทใดโดยเฉพาะหรือผลิตตามความต้องการของตลาดส่วนใหญ่ แล้วแต่ความต้องการของผู้ประกอบการ แต่การที่จะอยู่รอดในธุรกิจนี้ได้ จะต้องมีความสามารถในการทำธุรกิจไม่ว่าจะเป็นไปในด้านการผลิตมิดที่มีคุณธรรม สวยงามทนทานในด้านการกำหนดและต่อราคา การเปิดช่องทางและวิธีการในการจัดจำหน่ายในลักษณะที่น่าสนใจ แม้กระทั่งการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ ที่สร้างอารมณ์ร่วมให้ลูกค้าจนสามารถตัดสินใจได้ว่าต้องการ นับเป็นสิ่งสำคัญ แต่ที่สำคัญที่สุดก็จะต้องเริ่มมาจากการผลิตมิดที่มีคุณสมบัติดี เหมาะกับประเภทของมิดแต่ละชนิด ส่วนราคานั้นมีตัวแปรมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชนิด ประเภท ขนาดหรือความยาก แม้กระทั่งการผลิตจากช่างที่มีชื่อเสียง ส่วนในเรื่องการจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการขายนั้น ในปัจจุบันมีความทันสมัย และมีให้เลือกหลายช่องทาง การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิดเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจ ในครั้งนี้ก็นำเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิดให้ช่างมิดได้ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง สร้างจุดขายของตนเอง และสามารถแข่งขันได้ด้วยคุณภาพของมิด ราคาที่เหมาะสม ตลอดจนเพื่อให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลเพิ่มขึ้น และได้เสนอแนะแนวทางในส่วนที่ตนเองมีความต้องการ และมีความชำนาญหรือพัฒนาธุรกิจนี้ ซึ่งจะส่งผลต่อผู้บริโภคที่จะได้มีโอกาสเข้าถึงมิดที่ดี มีคุณภาพสวยงามและเหมาะสมกับการใช้งาน จากช่างมิดชาวไทยอีกด้วย รวมตลอดถึงเพื่อให้ข้อมูลกับผู้ที่สนใจในการตีมิด ผลิตมิดเพื่อเป็นงานอดิเรก จะ

ได้มีแนวทางในการเริ่มต้นได้ไม่ยากนัก ซึ่งหากจะสรุปเป็นประเด็นก็จะได้ 3 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นแรก เพื่อให้ช่างมีมิติข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิตมิติ ซึ่งสามารถที่จะนำไปเป็นกลยุทธ์เมื่อจำเป็นที่จะต้องมีการแข่งขันเชิงธุรกิจ ประเด็นที่สองเพื่อให้ลูกค้าหรือผู้บริโภคได้ทราบคุณสมบัติของมิติที่ดีและได้เลือกใช้มิติที่มีคุณภาพเหมาะกับการใช้งานตามคุณลักษณะของมิติแต่ละประเภท และประเด็นสุดท้ายคือ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจ การตีมิติหรือผลิตมิติรูปแบบอื่น สามารถเริ่มต้นได้ไม่ยากนัก

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากบทนำ ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจมิติ ทั้งการผลิตและจัดจำหน่ายที่มีประสบการณ์ห้าปีขึ้นไปในกรุงเทพฯจำนวนทั้งสิ้น 20 คน (สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจมิติ ทั้งการผลิตและจำหน่าย ที่มีประสบการณ์ห้าปีขึ้นไปในกรุงเทพฯจำนวนทั้งสิ้น 14 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล จาก 20 คน

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตมิติมากกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ ดังนี้คือ

2.1 องค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ

2.2 รูปแบบของการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมิติ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ

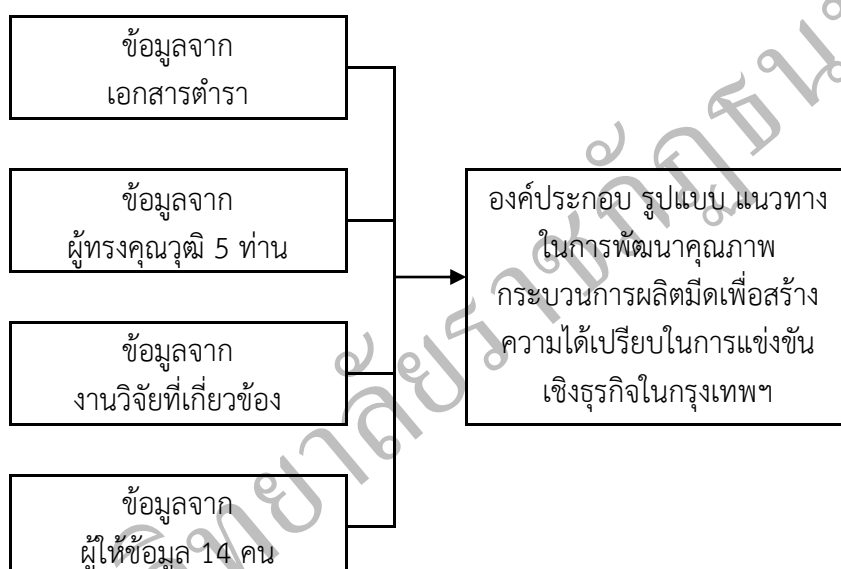
2.3 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมีด เพื่อสร้างความ
ได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ

3. ขอบเขตด้านเวลา

1 ตุลาคม 2560 – 1 มีนาคม 2561 (ขยายเวลาแล้ว)

กรอบแนวคิดการวิจัย

องค์ประกอบ รูปแบบ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการผลิตมีด เพื่อสร้าง
ความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย 14 คน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพ หมายถึง การทำให้คุณภาพดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่อย่างครบ
วงจรที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. กระบวนการผลิตมีด หมายถึง ขั้นตอนการผลิตตั้งแต่การวางแผนดำเนินการ
ตรวจสอบสำเร็จเป็นผลิตภัณฑ์และส่งมอบไปยังผู้นำไปใช้
3. ความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจ หมายถึง ความสามารถที่จะสร้างโอกาส
ที่ดีกว่าให้เกิดขึ้นเหนือคู่แข่งในธุรกิจเดียวกันเพื่อเกิดการแข่งขัน
4. มีด หมายถึง อุปกรณ์ ที่มีความแหลม, คม ใช้เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์เสริม ซึ่ง
ส่วนใหญ่ทำด้วยโลหะซึ่งมี 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม คหกรรม หรือมีดทำครัว กลุ่ม เกษตรกรรมหรือกลุ่ม

เครื่องมือทางการเกษตร กลุ่มอาวุธหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการต่อสู้ป้องกันตัว และกลุ่มอื่นๆ เช่น มีดของที่ระลึก มีวัตถุมงคลมีดที่สร้างในโอกาสพิเศษต่างๆ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิตมีดเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. ได้รูปแบบการพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิตมีดเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ
3. ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิตมีดเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจในกรุงเทพฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี